

دانشکده صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته تولید - تهیه کنندگی نمایشی

ساختار تئاتر تلویزیونی از شکل گیری در متن تا اجرا

فرهاد عماد زاده

استاد راهنما :

دکتر سهیلا نجم

استاد مشاور :

محمد رضا پاسدار

زمستان ۸۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چکیده:

از شروع صنعت سینما و تلویزیون، در کشورهای صاحب سنت تئاتر صحنه ای، اقتباس نمایشنامه های صحنه ای و تبدیل آنها به نمایشنامه تلویزیونی و سینمایی امری بدیهی تلقی می شده است. این امر سبب گردیده که ساختار این آثار منطبق با این رسانه ها بوده و کیفیت لازم را برای تاثیر بر مخاطبان و جذب آنها داشته باشند. فیلم های درخشانی که در سالهای گذشته و اخیر در سالن های سینما به نمایش گذاشته شده اند و همچنین آثاری که در سالهای آغازین تلویزیون در آمریکا مورد استفاده قرار گرفته اند مؤید این ادعا هستند. این رساله بر آن است که به جستجو در رابطه با تفاوتها و شباهتهای ساختاری نمایشنامه و اجرای صحنه ای و نمایش تلویزیونی با استفاده از اسناد معتبر (زبان انگلیسی و ترجمه شده) پرداخته و آنها را برای عمل کاربردی اقتباس دسته بندی نماید ، سپس در روش تحقیقی خود با تحلیل یک مورد از تئاترهای تلویزیونی پخش شده در سالهای اخیر ، موارد عدم انطباق این اثر را بارسانه تلویزیون به معرض نمایش بگذارد، آن گاه بر اساس این تحقیقات در قسمت پیشنهاد و نتیجه گیری دو ساختار نمایشی جدید برای این نوع برنامه ها پیشنهاد خواهد شد. همچنین روش کاربردی جدیدی برای دستیابی به این ساختارها در قالب شرح وظایف تازه ای برای سازندگان آن ارائه خواهد شد. در تحلیل تئاتر تلویزیونی در این رساله از روشی همراه با تصویر بهره خواهیم گرفت.

کلمات کلیدی:

تئاتر صحنه ای ، تئاتر تلویزیونی ، نمایشنامه صحنه ای ، نمایشنامه تلویزیونی ، نمایشنامه سینمایی، نمایش تلویزیونی ، اقتباس.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	۱- فصل اول: کلیات تحقیق.....
۲	۱-۱- طرح مسئله.....
۲	۱-۲- ضرورت و اهمیت تحقیق.....
۲	۱-۳- اهداف طرح.....
۲	۱-۴- سوالات تحقیق.....
۳	۱-۵- فرضیات تحقیق.....
۳	۱-۶- تعریف مفاهیم.....
۴	۲- فصل دوم: مبانی نظری تحقیق.....
۵	۲-۱- بررسی تحقیقات پیشین.....
۶	۲-۲- نظریه های مربوط به موضوع تحقیق.....
۶	۲-۳- چارچوب نظری.....
۸	۳- فصل سوم: روش تحقیق.....
۹	۳-۱- اسنادی.....
۹	۳-۲- پیمایشی.....
۱۰	۴- فصل چهارم: یافته های تحقیق.....
۱۱	۴-۱- منشاء تئاتر.....
۱۱	۴-۱-۱- آیین.....
۱۶	۴-۱-۲- داستانگویی.....
۱۸	۴-۲- شالوده (جوهره) تئاتر صحنه ای.....
۱۹	۴-۳- شالوده (جوهره) تلویزیون و سینما.....
۲۱	۴-۳-۱- نمایش تلویزیونی به عنوان یک تیپ برنامه سازی.....
	۴-۴- فرایند ارتباطی نظام مند یا سیستماتیک در تئاتر، تلویزیون (وسینما).....
۲۳	۴-۴-۱- تفاوتها در نظام ارتباطی تئاتر صحنه ای و تلویزیون (وسینما).....
۲۷	۴-۴-۱- تفاوتها در نظام ارتباطی تئاتر صحنه ای و تلویزیون (وسینما).....

- ۲-۴-۴- تفاوتها در محیط و شرایط دریافت پیام توسط
- ۳۰.....مخاطبان در این فرایندهای ارتباطی.....
- ۵-۴- اصول و مبانی مشترک در متون نمایشی.....۳۴
- ۱-۵-۴- داستانگویی (کار اصلی یک متن نمایشی).....۳۴
- ۲-۵-۴- کشمکش (منشاء نمایشی).....۳۵
- ۳-۵-۴- فرم یا ساختار (سه پرده ای، پنج پرده ای، ملو درام).....۳۸
- ۴-۵-۴- اجزاء ساختار ۳۹
- ۵-۵-۴- سبک و معیار.....۵۱
- ۶-۵-۴- جذب مخاطب.....۵۹
- ۷-۵-۴- بازخور مخاطب.....۶۱
- ۶-۴- متون نمایشی و اجرای میزانشن.....۶۶
- ۱-۶-۴- میزانشن و تفاوتهای آن در نمایش صحنه ای، سینمایی
- ۶۷.....و تلویزیونی.....
- ۲-۶-۴- میزانشن نهفته در نمایشنامه صحنه ای.....۶۹
- ۳-۶-۴- میزانشن نهفته در نمایشنامه تلویزیونی و سینمایی.....۷۱
- ۷-۴- اصول و مبانی مشترک در ساختار اجرایی میزانشن تئاتر
- ۷۸.....صحنه ای ، نمایش تلویزیونی (و سینمایی).....
- ۱-۷-۴- قراردادهای اجرایی.....۷۸
- ۲-۷-۴- بازیگر.....۸۰
- ۸-۴- اصول و مبانی مشترک در سبک اجرایی ۸۱
- ۱-۸-۴- نسبت واقع گرایی و غیرواقع گرایی با نمادها
- ۸۱.....و نشانه های موجود در زبان فرایند ارتباطی.....
- ۲-۸-۴- نسبت کیفیت فاصله با واقع گرایی و غیر
- ۸۳.....واقع گرایی.....
- ۳-۸-۴- ارائه واقع گرایی و غیر واقع گرایی در سبک
- ۸۴.....اجرای تئاتر ، سینما (و تلویزیون).....

- ۹-۴- اصول و مبانی مشترک در مخاطب و اجرای این رسانه ها..... ۸۷
- ۱۰-۴- ساختار اجرای میزانشن تئاتر صحنه ای و عوامل خلق آن..... ۸۹
- ۱-۱۰-۴- قراردادهای اجرایی..... ۸۹
- ۲-۱۰-۴- ابزار و علائم تئاتر نمایانه یا تئاتریکال..... ۹۱
- ۳-۱۰-۴- بازیگر (هسته اصلی اجرای میزانشن تئاتر صحنه ای)..... ۹۲
- ۴-۱۰-۴- انواع صحنه و فضای اجرا (مکان اجرای نمایش)..... ۹۷
- ۵-۱۰-۴- کارگردان و وظایفش..... ۱۰۲
- ۱۱-۴- سبک اجرای میزانشن تئاتر صحنه ای ۱۰۵
- ۱-۱۱-۴- سبک غیر واقع گرایی (قراردادی)..... ۱۰۶
- ۲-۱۱-۴- سبک واقع گرایی..... ۱۰۷
- ۳-۱۱-۴- ایجاد سبک به وسیله بازیگر..... ۱۰۸
- ۴-۱۱-۴- ایجاد سبک به وسیله صحنه و فضا..... ۱۰۹
- ۱۲-۴- مخاطب و اجرای میزانشن تئاتر صحنه ای..... ۱۱۲
- ۱-۱۲-۴- اغوا و انفعال مخاطب در تئاترهای واقع گرا..... ۱۱۲
- ۲-۱۲-۴- تحریک و انکس مخاطب به عنوان مفسر و منتقد..... ۱۱۳
- ۳-۱۲-۴- نقش فعال مخاطب در تولید متن و اجرای تئاتر صحنه ای..... ۱۱۳
- ۴-۱۲-۴- اجرای تئاتر صحنه ای نیازمند مخاطب مستعد..... ۱۱۶
- ۵-۱۲-۴- ایجاد قراردادهای ارتباطی بین مخاطب و اجرا
به وسیله صحنه و فضا..... ۱۱۷
- ۱۳-۴- ساختار اجرایی میزانشن نمایش تلویزیونی (و سینمایی) و عوامل
خلق آن..... ۱۲۰
- ۱-۱۳-۴- بازیگر..... ۱۲۰
- ۲-۱۳-۴- کارگردان و وظایفش..... ۱۲۱
- ۳-۱۳-۴- قراردادهای مربوط به نما و تغییرات آن..... ۱۲۳
- ۴-۱۳-۴- مکان نمایش یا صفحه تلویزیون..... ۱۲۶
- ۵-۱۳-۴- مکان اجرا یا صحنه و صحنه پردازی..... ۱۲۷
- ۶-۱۳-۴- دوربین..... ۱۲۸
- ۷-۱۳-۴- تدوین و جلوه های ویژه..... ۱۳۲
- ۸-۱۳-۴- نور..... ۱۳۷

- ۱۳۷.....۹-۱۳-۴- میکروفن.....
- ۱۳۹.....۱۴-۴- سبک اجرای میزانشن نمایش تلویزیونی (وسینمایی).....
- ۱۳۹.....۱-۱۴-۴- دو طیف اصلی سبکی (واقع گرایی و غیر واقع گرایی).....
- ۱۴۶.....۲-۱۴-۴- عوامل ایجاد سبک.....
- ۱۵۳.....۱۵-۴- مخاطب و اجرای میزانشن نمایش تلویزیونی (وسینمایی).....
- ۱۵۳.....۱-۱۵-۴- اغوای مخاطب و تحریک واکنش او توسط کارگردان.....
- ۱۵۳.....۲-۱۵-۴- هدایت مخاطب با موضع یا حرکت دوربین.....
- ۱۵۴.....۳-۱۵-۴- هدایت مخاطب و تحریک واکنش مخاطب توسط تدوین.....
- ۱۵۴.....۴-۱۵-۴- تأثیر مخاطب بر روشهای تولیدی تلویزیون (در تاریخ
تلویزیون).....
- ۱۵۵.....
- ۱۶-۴- تفاوتهای بنیادین بین اجرای تئاتر صحنه ای و نمایش تلویزیونی
- ۱۵۷.....(وسینمایی).....
- ۱-۱۶-۴- گفتگوی زنده عامل مسلط اجرای صحنه ای، تصویر عامل
- ۱۵۷.....مسلط اجرای تلویزیونی و سینمایی.....
- ۲-۱۶-۴- تفاوتهای نگاه معمولی در تئاتر صحنه ای و نگاه از دیدگاه
دوربین در تلویزیون و سینما.....
- ۱۵۸.....
- ۳-۱۶-۴- تفاوت در وجود قراردادهای اجرایی بین مخاطب و بازیگر
- ۱۵۹.....در تئاتر ، تلویزیون و سینما.....
- ۴-۱۶-۴- بازیگر و حرکاتش زیر بنای اجرای صحنه ای، تصاویر متحرک
زیر بنای اجرای تلویزیونی.....
- ۱۵۹.....
- ۵-۱۶-۴- بازیگری واقع گرا در تلویزیون و سینما ، بازی غیر واقع گرا
(تئاتریکال) در صحنه.....
- ۱۶۰.....
- ۶-۱۶-۴- اجرای صحنه ای روندی مستمر ، زنده و بی ثبات ، اجرای
تلویزیونی (وسینمایی)روندی منقطع و ایستا و با ثبات.....
- ۱۶۱.....
- ۷-۱۶-۴- تئاتر نمای دور ، تلویزیون (وسینما) نمای نزدیک و دور.....
- ۱۶۱.....
- ۸-۱۶-۴- عدم وجود ابزار برای تمرکز حواس تماشاگر(تأکید نمایشی)
در اجرای صحنه ای، و وجود آن در تلویزیون و سینما.....
- ۱۶۳.....
- ۹-۱۶-۴- عدم وجود کارگردان مولف در تئاتر صحنه ای و وجود آن
در سینما و تلویزیون.....
- ۱۶۴.....

- ۱۰-۱۶-۴- ارتباط صمیمانه در تماس ملموس دو طرفه در اجرای
 ۱۶۴..... صحنه ای و عدم آن در تلویزیون و سینما
- ۱۱-۱۶-۴- درگیری بیشتر تخیل تماشاگر در اجرای صحنه ای..... ۱۶۵
- ۱۲-۱۶-۴- تاثیر ارتباط دو سویه تماشاگران و بازیگران بر فرایند اجرا
 ۱۶۶..... در تئاتر و عدم آن در تلویزیون و سینما
- ۱۳-۱۶-۴- وجود تفاوت در نقطه دید..... ۱۶۶
- ۱۴-۱۶-۴- وجود تفاوت در نحوه ارائه تنش و حال وهوا..... ۱۶۷
- ۱۷-۴- تفاوت های یک نمایشنامه صحنه ای ونمایشنامه تلویزیونی
 ۱۶۸..... (و سینمایی)
- ۱-۱۷-۴- تفاوت های ظاهری ۱۶۸
- ۲-۱۷-۴- تفاوت در ارائه صحنه و کوچکترین واحد کنش
 ۱۶۹..... نمایشی
- ۳-۱۷-۴- تفاوت در تشریح صحنه (حرکات و تمهیدات فنی
 توسط نویسنده ۱۷۱
- ۴-۱۷-۴- تفاوت در پیوندهای زمانی ومکانی..... ۱۷۲
- ۵-۱۷-۴- تفاوت در ارائه گفتگو وتصویر..... ۱۷۴
- ۶-۱۷-۴- تفاوت در نسبت تاکید بر گفتگو..... ۱۷۷
- ۷-۱۷-۴- تفاوت در ارائه ایماژ (تصویر سازی)..... ۱۷۹
- ۸-۱۷-۴- تفاوت در انتخاب نقطه دید نسبت به رویداد
 (P.O.V)..... ۱۸۱
- ۹-۱۷-۴- تفاوت در انتخاب تم یا مضمون..... ۱۸۲
- ۱۰-۱۷-۴- تفاوت در ارائه شرایط مفروض (زمینه چینی و
 تشریح)..... ۱۸۳
- ۱۱-۱۷-۴- تفاوت در ارائه طرح وشخصیت..... ۱۸۳
- ۱۲-۱۷-۴- تفاوت در عامل زمان..... ۱۸۴
- ۱۳-۱۷-۴- تفاوت در عامل مخاطب وشکل گیری متن..... ۱۸۴
- ۱۴-۱۷-۴- تفاوت در عامل تخیل مخاطب ومتن..... ۱۸۵
- ۱۸-۴- اقتباس وضرورت آن..... ۱۸۵
- ۱-۱۸-۴- طبیعت ذاتی رسانه ها..... ۱۸۷

۲-۱۸-۴- واقع گرایی موفق ترین تیپ برنامه های نمایشی

تلویزیون.....۱۸۸

۱۹-۴- تحلیل همراه با تصویر تئاتر تلویزیونی کالیگولا در رابطه با عدم انطباق

با رسانه تلویزیون.....۱۹۰

۱-۱۹-۴- خلاصه ای از داستان نمایشنامه کالیگولا.....۱۹۰

۲-۱۹-۴- مواردی چند از عدم انطباق این تئاتر تلویزیونی با رسانه تلویزیون.....۱۹۱

۵- فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهاد.....۲۰۸

فهرست منابع و مآخذ.....۲۱۳

Abstract:

From inception of the cinema and television arts , adopting from stage plays and converting them to teleplay and screen play have been deemed as an obvious matter in the countries possessing the tradition of stage theatre . This process caused the structure of these works to be harmonized with these media to have the needed quality for influencing on the addresses and attracting them.

The starry movies screened in movie theatres in the past and recent years as well as the works used in the initial years of television in the US are evidences for this posit. This article, using valid documents (whether in a English or translated to Persian) seeks to analyze the structural differences and similarities between stage play and Tv drama and it classifies them in view of practical application of adaptation; and thereafter analyzing an example of the television theatres screened in the recent years, the inharmony with television medium will be demonstrated..Then on the basis of these studies, in the suggestion and conclusion, two new dramatic structure will be suggested for this kind of programs. Also in the frame of some new job description for producers of such structures. a new applied method will be presented to approach . In the analysis of television theatre in this article we apply a method including imagine.

Key Words:

Stage Theatre, Television Theatre, Stage Play, Tele Play, Screen Play, TV Drama, Adaptation

IRIB University

A thesis submitted in partial fulfillment of requirement

For degree of

master of science in dramatic producing

The Structure of Television Theatre from Shaping the Script till Performance

By: Farhad Emadzadeh

Supervisor:

Dr:Soheila Najm

Advisor:

Mohamad Reza Pasdar

Winter 2009

فصل اول:

طرح مسئله

۱-۱- طرح مسئله

با توجه به آنکه فرایند ارتباط در تئاتر صحنه ای و رسانه تلویزیون ضمن برخی اشتراکات دارای تفاوت‌های بنیادینی است و از آنجا که ساختار نمایشی عموماً "در ابتدا از شکل‌گیری ساختار متن آغاز می‌شود، می‌بایست متن تئاتری ضمن حفظ اصالت‌های دراماتیک خود جهت تولید به صورت یک برنامه نمایشی تلویزیونی با شرایط و امکانات این رسانه منطبق گردد.

۱-۲- ضرورت اهمیت تحقیق

شبکه‌ها با اهداف تعریف شده‌ای فعالیت می‌کنند که باید به بهترین نحو به آن دست یابند. در این رابطه جذب مخاطبان برای اثرگذاری لازم بر آنها اساسی‌ترین عامل تعیین‌کننده است. به نظر می‌رسد ضرورت داشته باشد که برای ارتقاء و اثرگذاری تئاتر تلویزیونی بر مخاطبین راه‌های انطباق متن این برنامه را که جهت تولید در فرایند ارتباطی دیگری (تئاتر صحنه ای) نوشته شده است با شرایط و امکانات این رسانه تلویزیون مورد بررسی قرار دهیم.

۱-۳- اهداف طرح

مهمترین هدف طرح ارتباط بهتر مخاطبان تلویزیون با تئاتر تلویزیونی بوسیله بهره‌برداری مناسب از متن تئاتر صحنه ای جهت اجرا در رسانه تلویزیون می‌باشد.

۱-۴- سؤالات تحقیق

- ۱- شالوده تئاتر صحنه ای چیست؟ (نمایشنامه و اجرا) چه جایگاهی در این تعریف دارند؟
- ۲- آیا به لحاظ (ساختاری) می‌توان ماهیت زیباشناسانه‌ای ادغام یافته از تئاتر و تلویزیون ارائه داد؟ به عبارت دیگر ماهیت زیباشناسانه این دو متناقض است یا خیر؟ (مثلاً از بعد واقعیت عینی و تجرید)
- ۳- تفاوت‌های بنیادین رسانه ای در تلویزیون و تئاتر صحنه ای سبب چه نوع تفاوت‌های زیباشناسانه می‌گردد؟ (از بعد متن و اجرا)
- ۴- نمایش^۱ تلویزیونی به طور عام و تصویرنامه آن چه ویژگی‌هایی دارند؟

¹ Dram

۵- کدام یک از ارکان ویا عناصر تئاتری را برای یک (تئاتر تلویزیونی) می توان اخذ نمود؟
۶- عناصر مشترک نمایشنامه و تصویرنامه کدامند؟ این عناصر با چه تفاوت‌هایی در میزانشن نهفته در متن ارائه می شوند؟

۵-۱- فرضیات تحقیق

عدم شناخت کافی از چگونگی تبدیل متن صحنه ای به ساختار اجرایی تئاتر تلویزیونی موجب نزول کیفی در تئاترهای تلویزیونی ایران می شود.

۶-۱- تعریف مفاهیم

۱- رسانه: واسطه ای ارتباطی است که پیام (یا پیامهایی) را از فرستنده آن به گیرنده (مخاطب یا مخاطبان) انتقال می دهد.

۲- تصویرنامه: متنی است نمایشی که از خلق ایده تا پرداخت آن متناسب با مخاطب و امکانات رسانه ای (وزیباشناسانه) تلویزیون و برای اجرا در آن نگاشته شده است.

۳- نمایشنامه: متنی است نمایشی که برای اجرا در رسانه تئاتر و متناسب با امکانات رسانه ای و زیبایی شناسانه آن نگاشته شده است.

۴- تئاتر: فرایندی است که از طریق کنش ها و واکنش های بازیگران با یکدیگر و مخاطبان در مکانی مشخص (سالن نمایش و صحنه) شکل می گیرد و از این طریق پیام (و یا پیامها) نمایشنامه را به مخاطبان انتقال می دهد.

۵- تئاتر تلویزیونی: برنامه ای است تلویزیونی که نمایشنامه ای تئاتری و (یاگاهی اجرایی تئاتری) را از طریق رسانه تلویزیون به مخاطبان آن انتقال می دهد.

۶- نمایش (درام) تلویزیونی: نمایشی است (در قالبهای مختلف تلویزیونی مثل سریال - کمدی موقعیت و...) که تصویرنامه آن از ابتدا متناسب با امکانات (رسانه ای و زیباشناسانه) تلویزیون و مخاطبان آن و برای اجرا در آن نگاشته شده است.

۷- ساختار: در اینجا منظور از ساختار شکل حاوی محتوای یک اثر نمایشی است که از مجموعه عوامل و اجزایی هماهنگ، موثر برهم، با هدف انتقال معنی و تاثیر بر مخاطب تشکیل یافته است.

۸- اقتباس: مقصود ما در این رساله از بکار بردن کلمه اقتباس، تبدیل یک نمایشنامه و اجرای صحنه ای به نمایشنامه و اجرای تلویزیونی (و یا سینمایی) است. بطوریکه با شرایط و امکانات رسانه تلویزیون (یا سینما) منطبق باشد و در عین حال بیشترین میزان وفاداری را به اندیشه و حال و هوای اثر اصلی داشته باشد.

فصل دوم :

مبانی نظری تحقیق

۱-۲- بررسی تحقیقات پیشین

- شباهتها و تفاوت‌های تئاتر و تئاتر تلویزیونی - مجتبی مولایی - ۱۶۱۹ - مرکز تحقیقات و مطالعات
سنجش برنامه ای صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران.

این تحقیق و بررسی شباهتها و تفاوت‌های یک اجرای صحنه ای و یک اجرای تلویزیونی از بعد
نشانه های دیداری و شنیداری می پردازد. اما درحوزه بحث این تحقیق از چگونگی تبدیل ،
اقتباس و انطباق یک متن صحنه ای برای رسانه تلویزیون ولزوم آن برای بهبود کیفیت ساختاری
تئاترهای تلویزیونی سخنی به میان آورده نمی شود.

- تئاتر تلویزیونی در ایران - غلامحسین لطفی - دانشکده تربیت مدرس .

در این تحقیق پس از مختصری بحث در رابطه با تعریف کیفی تئاتر تلویزیونی و تاریخچه آن در
جهان ، دوران مختلفی که تئاترهای تلویزیونی در ایران ساخته و پخش شده اند مورد بررسی قرار
گرفته و طبقه بندی می شوند . در این تحقیق نیز فرضیه مورد نظر ما در این رساله یعنی لزوم تبدیل
متن صحنه ای برای اجرای تلویزیونی مطرح نمی گردد.

تحقیقات موجود در دانشکده صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران :

- بررسی و شناخت ویژگیهای بازیگری برای تله تئاتر

در این تحقیق پس از بررسی و تعریف هنر بازیگری در تئاتر صحنه ای و تفاوت‌های آن با بازیگری
در تلویزیون و سینما ، ویژگیهای مشخصی از بازیگری مناسب برای تله تئاتر عنوان می شود. به
طور مثال در این تحقیق به درستی ذکر می گردد که نباید ویژگیهایی همچون غلو در بازیگری که
مخصوص بازیگری صحنه است برای تله تئاتر نیز در نظر گرفته شود. در حقیقت این رساله به
جنبه هایی از انطباق بازیگری برای رسانه تلویزیون می پردازد. که بعداً به طور مفصل تری در
فصل یافته های تحقیق در بخشهای مربوط به بازیگری در این رساله نیز به آن خواهیم پرداخت .
در اینجا لازم به ذکر است که در عنوان این تحقیق از اصطلاح تله تئاتر استفاده گردیده است که
متأسفانه این اصطلاح در رابطه با تئاترهای تلویزیونی ، اصطلاحی غلط اما رایج است.

- بررسی نقش کارگردانی تلویزیونی تله تئاتر در جایگاه مطلوب.

در این تحقیق مشخصه های مطلوب کارگردانی تلویزیونی نمایشی مورد بررسی قرار گرفته است که می تواند در رابطه با هر قالب نمایشی تلویزیونی سنخیت داشته باشد. در این تحقیق وظیفه کارگردان هنری (صحنه ای) و وظیفه کارگردان تلویزیونی از هم جدا گردیده است در حالیکه چنانچه بعداً در این رساله در فصل نتیجه گیری و پیشنهاد ملاحظه خواهد گردید، جدا کردن این دو وظیفه در یک تئاتر تلویزیونی ، شروع اختلالات ساختاری برای انطباق یک اجرای صحنه ای در تلویزیون خواهد بود.

۲-۲- نظریه های مربوط به موضوع تحقیق

الف : ساختار یک تئاتر تلویزیونی به عنوان ساختار یک برنامه تلویزیونی نمایشی مورد بررسی قرار می گیرد(مودبیان، ۱۳۷۵).

ب : به هنر تئاتر از منظر تئاتر نمایشنامه محور می نگریم(هاج، ۱۳۸۲).

۲-۳-چارچوب نظری

" انواع مختلفی از جوهره نمایش وجود دارند که وابسته به طبیعت رسانه ای هستند که در آن ارائه می گردند"(Willis,1993,P.209).

از آنجا که جوهره هر پدیده به معنی اساس و شالوده آن پدیده است چنانچه اگر جوهره را از آن حذف نماییم آن پدیده خاصیت، ماهیت و کارکرد اصلی خود را از آن که از دیگر پدیده ها متمایز می گرداند از دست خواهد داد ، بنابراین در این رساله منظور ما از جوهره نمایش اصول مشترک و اساسی بین یک اثر نمایشی ارائه شده، در صحنه، تلویزیون و سینما می باشد. از این رو بنابراین نظریه طبیعت یا جوهره یک رسانه ویژگیهای منحصر به فرد آن سبب می گردد انواع، اشکال و ساختارهای مختلفی از این اصول و مبانی مشترک نمایشی در رسانه های مختلف بروز نموده و وجود داشته باشند. بر اساس این اندیشه ، در این رساله ما به تدوین طبقه بندی این اصول و مبانی مشترک نمایشی و تفاوتهای بروز آنها در صحنه تلویزیون (و سینما) می پردازیم تا براساس آنها بتوانیم راههای تبدیل ، انطباق و یا اقتباس یک اثر نمایشی صحنه ای (از بعد متن و اجرا) را به یک اثر نمایشی تلویزیونی ، ارائه نموده و براساس آنها ساختار یا ساختارهای متناسب با رسانه تلویزیون، برای تئاتر تلویزیونی پیشنهاد نمایم.

لازم به ذکر است همانطور که در بسیاری از منابع و کتب تلویزیونی همچون آثار استفاده شده در این رساله ذکر گردیده است رسانه تلویزیون بسیاری از قواعد و دستور زبان خود را از رسانه پیرتر از خود یعنی سینما به عاریت گرفته است چنانچه که بسیاری از اصطلاحات تکنیکی و فنی در هر دو یکسان می باشند. از این رو در این رساله با اشاره به پاره ای اختلافات در ساختار آثار نمایش در سینما و تلویزیون ، بسیاری از اصول و مبانی را برای هر دو آنها یکسان در نظر گرفته ایم و در بسیاری از موارد در کنار نام تلویزیون ، عبارت (و سینما) را نیز قرار داده ایم.

فصل سوم:

روش تحقیق